Research Articles
Received: 2025-12-29 **Revised:** 2026-02-04 **Accepted:** 2026-02-10

แนวทางการบริหารการนิเทศภายในโรงเรียนวัดพุทธนิมิตรวิทยา จังหวัดเชียงใหม่
Guidelines for Managing Instructional Supervision at Wat Phutthanimitt Witthaya School, Chiang Mai Province

สมคิด ก้อนสุรินทร์[1]* พระมหาสกุล มหาวีโร[2] ชาลี ภักดี[3]
Somkid Kunsurin[1]* Phramaha Sakun Mahaviro[2] Chalee Pakdee[3]

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการบริหารการนิเทศภายในของโรงเรียนวัดพุทธนิมิตรวิทยา จังหวัดเชียงใหม่ 2) สังเคราะห์แนวทางการบริหารการนิเทศภายในที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา การวิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญประกอบด้วยผู้บริหารและครูผู้สอนของโรงเรียน จำนวน 12 รูป/คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษาและการนิเทศการสอน จำนวน 8 รูป/คน คัดเลือกโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ การสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง การสังเกต การสนทนากลุ่ม และการวิเคราะห์ SWOT วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา และตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลด้วยวิธีการตรวจสอบสามเส้า

ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารการนิเทศภายในของโรงเรียนยังขาดความเป็นระบบและความต่อเนื่อง การวางแผนการนิเทศไม่ชัดเจน รูปแบบการนิเทศส่วนใหญ่เป็นการตรวจสอบมากกว่าการนิเทศเชิงพัฒนา อีกทั้งขาดการติดตามและประเมินผลอย่างเป็นระบบ ส่งผลให้การนิเทศไม่สามารถสนับสนุนการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนการสอนของครูและคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างเต็มศักยภาพ

2. แนวทางการบริหารการนิเทศภายในที่เหมาะสมควรดำเนินการภายใต้กรอบแนวคิดวงจรคุณภาพ PDCA โดยเน้นการวางแผนการนิเทศอย่างเป็นระบบ การใช้รูปแบบการนิเทศเชิงพัฒนาที่หลากหลาย เช่น การโค้ชชิ่งและการเรียนรู้ร่วมกัน การติดตามและประเมินผลที่มีความหมาย และการนำผลการนิเทศไปใช้ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ควรบูรณาการหลักการมีส่วนร่วมและบรรยากาศเชิงกัลยาณมิตรให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา

คำสำคัญ: การนิเทศเชิงพัฒนา, การบริหารการนิเทศภายใน, โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา, วงจรคุณภาพ PDCA

Abstract

This research article aimed to: 1) examine the current state of internal instructional supervision management at Wat Phutthanimitt Witthaya school, Chiang Mai province 2) Synthesize appropriate guidelines for internal instructional supervision management aligned with the context of a Buddhist scripture school offering general education. A qualitative research approach was employed. Key informants consisted of 12 administrators and teachers from the school and eight experts in educational administration and instructional supervision, selected through purposive sampling. Research instruments included unstructured interviews, observation, focus group discussions, and SWOT analysis. Data was analyzed using content analysis, and trustworthiness was ensured through triangulation techniques.

[1,2,3] มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
[1,2,3] Mahamakut Buddhist University Lanna Campus
* Author E-mail: kunsurin1425@gmail.com

The research found that:

1. Internal instructional supervision management at the school lacked systematic structure and continuity. Supervision planning was unclear, and practices were predominantly inspection-oriented rather than developmental. Moreover, the absence of systematic monitoring and evaluation limited the effectiveness of supervision in enhancing teachers' instructional competencies and improving student learning quality.

2. Appropriate guidelines for internal instructional supervision management should be implemented within the PDCA quality cycle framework, emphasizing systematic supervision planning, the application of diverse developmental supervision approaches such as coaching and collaborative learning, meaningful monitoring and evaluation, and the continuous use of supervision outcomes to improve teaching and learning management. In addition, participatory principles and a collegial, supportive atmosphere should be integrated in accordance with the specific context of Buddhist Scripture Schools offering general education.

Keywords: Developmental supervision, Internal instructional supervision management, Buddhist scripture school, PDCA quality cycle

บทนำ

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความสมบูรณ์ทั้งด้านสติปัญญา คุณธรรม จริยธรรม และทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในสังคมร่วมสมัย โดยเฉพาะในบริบทการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยี การจัดการศึกษาจึงมิอาจจำกัด อยู่เพียงการถ่ายทอดความรู้ หากต้องมุ่งเน้นการสร้างสมรรถนะของผู้เรียนให้สามารถคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา และเรียนรู้ตลอดชีวิต (อัญชิสา ยิ่งสกุล, 2568) หลักการดังกล่าวสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และเน้นการพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพอย่างรอบด้าน รวมทั้งวิสัยทัศน์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มุ่งสร้าง "คนดี คนเก่ง และมีความสุข" ควบคู่กับการเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2559) ในกรอบนี้การนิเทศภายในสถานศึกษา จึงเป็นเครื่องมือเชิงกลยุทธ์ที่มีบทบาทสำคัญในการยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนการสอน โดยทำหน้าที่เชื่อมโยงนโยบายการศึกษา หลักสูตร และการปฏิบัติจริงในชั้นเรียนเข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบการนิเทศที่มีประสิทธิภาพมิใช่เพียงการตรวจสอบหรือประเมินผล แต่เป็นกระบวนการพัฒนาวิชาชีพครูผ่านการให้คำปรึกษา การสะท้อนคิด และการเรียนรู้ร่วมกันภายในองค์กร ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างยั่งยืน (วัชรา เล่าเรียนดี, 2550) ดังนั้น หลักการบริหารการนิเทศภายในที่ดีจึงต้องตั้งอยู่บนฐานของการมีส่วนร่วม ความเป็นกัลยาณมิตร การใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ และการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตามวงจรคุณภาพ เช่น PDCA เพื่อให้สถานศึกษาสามารถปรับตัวและตอบสนองต่อความท้าทายในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีประสิทธิผล (ถวัลย์ มาศจรัส, 2546)

แม้การนิเทศภายในจะถูกกำหนดให้เป็นภารกิจหลักด้านวิชาการของสถานศึกษา แต่ในทางปฏิบัติพบว่าสถานศึกษาหลายแห่ง โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดเล็กหรือโรงเรียนเฉพาะทาง ยังประสบข้อจำกัดด้านโครงสร้าง ระบบ และศักยภาพบุคลากร โรงเรียนวัดพุทธนิมิตรวิทยา จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา มีบริบทเฉพาะทั้งด้านโครงสร้างผู้เรียน (พระภิกษุ–สามเณร) ขนาดโรงเรียน จำนวนครูและบุคลากรที่จำกัด ตลอดจนภารกิจด้านการหล่อหลอมคุณธรรมควบคู่กับการจัดการศึกษาสามัญ จากการประเมินคุณภาพภายในและภายนอก รวมถึงการสัมภาษณ์และการสังเกตในพื้นที่ พบปัญหาสำคัญหลายประการ ได้แก่ การขาดระบบการนิเทศภายในที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม การวางแผนการนิเทศที่ไม่ต่อเนื่องและไม่มีตัวชี้วัดที่สะท้อนผลลัพธ์การพัฒนาการเรียนการสอนอย่างแท้จริง เครื่องมือและวิธีการนิเทศ

ยังไม่ทันสมัยและไม่หลากหลายเพียงพอ ครูผู้สอนจำนวนหนึ่งยังขาดทักษะด้านการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก การบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัล และการวิจัยในชั้นเรียน ส่งผลให้กระบวนการเรียนรู้ยังไม่สามารถกระตุ้นทักษะการคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนได้อย่างเต็มศักยภาพ (พระมหาบัณฑิต ปณฺฑาวุฑฺโฒ (เฮ้ากุล), 2565) ปัญหาเหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่าการนิเทศภายในในบริบทเชิงพื้นที่ดังกล่าวยังไม่สามารถทำหน้าที่เป็นกลไกหลักในการยกระดับคุณภาพการศึกษาได้อย่างแท้จริง แม้โรงเรียนจะมีจุดแข็งด้านความมุ่งมั่นของบุคลากร บรรยากาศความร่วมมือ และการสนับสนุนจากชุมชน แต่หากขาดแนวทางการบริหารการนิเทศภายในที่เหมาะสมกับบริบท ย่อมส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนและการบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา

จากหลักการและบริบทเชิงพื้นที่ดังกล่าว จะเห็นได้ว่าปัญหาสำคัญมิได้อยู่เพียงที่ตัวบุคคล หากแต่อยู่ที่ระบบและกระบวนการบริหารการนิเทศภายในที่ยังขาดความเป็นระบบ การเชื่อมโยงกับนโยบายและวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา และการใช้ข้อมูลเพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารสถานศึกษาที่มีบทบาทโดยตรงในการกำกับดูแลด้านวิชาการ จึงตระหนักถึงความจำเป็นในการศึกษาสภาพการบริหารการนิเทศภายในอย่างลึกซึ้ง และการพัฒนาแนวทางการบริหารการนิเทศภายในที่เหมาะสมกับบริบทเฉพาะของโรงเรียนวัดพุทธนิมิตรวิทยา จังหวัดเชียงใหม่ การวิจัยเชิงคุณภาพจึงถูกเลือกใช้เพื่อเปิดพื้นที่ให้เสียงและประสบการณ์ของผู้บริหาร ครู และผู้เชี่ยวชาญ ได้สะท้อนสภาพปัญหา ความต้องการ และศักยภาพที่แท้จริงของพื้นที่ อันจะนำไปสู่การสังเคราะห์แนวทางการนิเทศที่ไม่เป็นเพียงรูปแบบเชิงเทคนิค แต่เป็นกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันที่สอดคล้องกับบริบททางวัฒนธรรม ศาสนา และการจัดการศึกษาเฉพาะทาง ด้วยเหตุนี้ การวิจัยจึงตั้งคำถามหลักว่า 1) สภาพการบริหารการนิเทศภายในของโรงเรียนวัดพุทธนิมิตรวิทยา จังหวัดเชียงใหม่เป็นอย่างไร มีจุดแข็ง จุดอ่อน และข้อจำกัดใดบ้างในเชิงระบบและการปฏิบัติ และ 2) แนวทางการบริหารการนิเทศภายในรูปแบบใดที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนดังกล่าว เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาผู้เรียนอย่างยั่งยืน คำถามเหล่านี้ไม่เพียงมุ่งตอบโจทย์เชิงวิชาการ แต่ยังมีเป้าหมายเชิงปฏิบัติในการสร้างต้นแบบแนวทางการนิเทศภายในที่สามารถนำไปใช้จริงและขยายผลสู่สถานศึกษาที่มีบริบทใกล้เคียงกันต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารการนิเทศภายในของโรงเรียนวัดพุทธนิมิตรวิทยา จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อหาแนวทางการบริหารการนิเทศภายในของโรงเรียนวัดพุทธนิมิตรวิทยา จังหวัดเชียงใหม่

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องแนวทางการบริหารการนิเทศภายในโรงเรียนวัดพุทธนิมิตรวิทยา จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ รายละเอียดวิธีดำเนินการวิจัยมีดังต่อไปนี้

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลหลายประเภท ได้แก่ เอกสาร การสัมภาษณ์ การสังเกต และการสนทนากลุ่ม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมทั้งเชิงนโยบาย เชิงปฏิบัติ และเชิงวิชาการ การใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพช่วยให้ผู้วิจัยสามารถอธิบายปรากฏการณ์การบริหารการนิเทศภายในในบริบทของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาได้อย่างรอบด้านและสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยคัดเลือกโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้ 1) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 รูป รองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 2 รูป และครูผู้สอน จำนวน 9 คน รวมทั้งสิ้น 12 รูป/คน ซึ่งเป็นผู้มีบทบาทโดยตรงในการบริหารและการจัดการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา 2) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา การนิเทศการสอน และการจัดการเรียนการสอน จำนวน 8 รูป/คน โดยเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ด้านการนิเทศหรือการบริหารสถานศึกษาไม่น้อยกว่า 3 ปี การกำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายและสะท้อนมุมมองจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในระดับปฏิบัติการและระดับเชิงวิชาการ

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง ใช้เพื่อศึกษาสภาพการบริหารการนิเทศภายใน ปัญหา อุปสรรค และความต้องการในการพัฒนา 2) แบบสังเกต ใช้สังเกตพฤติกรรมการบริหาร การนิเทศ และการจัดการเรียนการสอนในบริบทจริงของสถานศึกษา 3) แนวคำถามการสนทนากลุ่ม ใช้ในการระดมความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญเพื่อสังเคราะห์แนวทางการบริหารการนิเทศภายใน 4) กรอบการวิเคราะห์ SWOT ใช้วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของระบบการนิเทศภายในของโรงเรียน เครื่องมือทั้งหมดพัฒนาจากการทบทวนเอกสาร แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย

4. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือและความน่าเชื่อถือของข้อมูล

ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษาและการนิเทศการสอน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหาและภาษา จากนั้นปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลใช้วิธีการตรวจสอบสามเส้า โดยเปรียบเทียบข้อมูลจากแหล่งข้อมูล วิธีการเก็บข้อมูล และผู้ให้ข้อมูลที่แตกต่างกัน เพื่อเพิ่มความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของผลการวิจัย

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอผล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยจัดหมวดหมู่ข้อมูลตามประเด็นการวิจัยและกรอบแนวคิด PDCA จากนั้นสังเคราะห์ข้อมูลร่วมกับผลการวิเคราะห์ SWOT เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารการนิเทศภายในที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน การนำเสนอผลการวิจัยใช้การพรรณนาเชิงวิเคราะห์ร่วมกับการสรุปเชิงประเด็น เพื่อให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจผลการวิจัยได้อย่างชัดเจนและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ในเชิงปฏิบัติ

ผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่องแนวทางการบริหารการนิเทศภายในโรงเรียนวัดพุทธนิมิตรวิทยา จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 จากการศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารการนิเทศภายในโรงเรียนวัดพุทธนิมิตรวิทยา จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยสามารถสังเคราะห์และสรุปเชิงวิเคราะห์ในรูปแบบการวิเคราะห์ SWOT เพื่อสะท้อนจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของระบบการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบ ดังนี้

1. จุดแข็ง (Strengths)	2. จุดอ่อน (Weaknesses)
ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมีจุดแข็งที่สำคัญด้านทุนมนุษย์และทุนทางสังคม กล่าวคือ ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความมุ่งมั่นตั้งใจในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และมีความสัมพันธ์เชิงกัลยาณมิตรที่เอื้อต่อการทำงานร่วมกัน บรรยากาศภายในองค์กรส่งเสริมความร่วมมือ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการยอมรับซึ่งกันและกัน นอกจากนี้ โรงเรียนยังมีอัตลักษณ์เชิงศาสนาและคุณธรรมที่ชัดเจน ซึ่งสามารถนำมาใช้เป็นฐานในการพัฒนาการนิเทศเชิงพัฒนา โดยเฉพาะการใช้หลักพุทธธรรม เช่น หลักกัลยาณมิตร และการมีส่วนร่วม เป็นกลไกสร้างความไว้วางใจและแรงจูงใจในการพัฒนาวิชาชีพครู	ในขณะเดียวกัน ผลการวิจัยสะท้อนจุดอ่อนเชิงโครงสร้างและกระบวนการของระบบการนิเทศภายใน โรงเรียนยังขาดแผนการนิเทศที่เป็นลายลักษณ์อักษรและขาดความต่อเนื่องในการดำเนินงาน รูปแบบการนิเทศส่วนใหญ่ยังคงเน้นการตรวจสอบมากกว่าการนิเทศเชิงพัฒนา ส่งผลให้การนิเทศไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูรายบุคคลได้อย่างแท้จริง นอกจากนี้ ระบบการติดตามและประเมินผลยังขาดความหลากหลายของเครื่องมือ และไม่สามารถสะท้อนผลลัพธ์เชิงคุณภาพ เช่น การเปลี่ยนแปลงด้านพฤติกรรมการสอนของครูและผลการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างชัดเจน การนำผลการนิเทศไปใช้ปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนยังไม่เป็นระบบและขาดการเชื่อมโยงกับการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง
3. โอกาส (Opportunities)	**4. อุปสรรค (Threats)**
ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า โรงเรียนมีโอกาสสำคัญจากบริบทภายนอก ทั้งในด้านนโยบายการศึกษาที่ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง การสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัดและเครือข่ายทางการศึกษา ตลอดจนความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีดิจิทัลที่สามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือสนับสนุนการนิเทศ การโค้ชชิ่ง และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในรูปแบบใหม่ ๆ นอกจากนี้ กระแสการพัฒนาวิชาชีพครูและการจัดการเรียนรู้เชิงรุกยังเอื้อต่อการยกระดับการนิเทศจากการตรวจสอบไปสู่การนิเทศเชิงพัฒนาอย่างเป็นระบบ	ในด้านอุปสรรค ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนยังเผชิญข้อจำกัดด้านทรัพยากร ทั้งงบประมาณ บุคลากร และภาระงานของครูที่ค่อนข้างสูง ซึ่งส่งผลต่อความต่อเนื่องและคุณภาพของการนิเทศภายใน การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและนโยบายการศึกษาที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ยังเป็นความท้าทายต่อการปรับตัวของครูและระบบการนิเทศ นอกจากนี้ ข้อจำกัดเชิงโครงสร้างของโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนเฉพาะทาง ทำให้การพัฒนาระบบการนิเทศต้องอาศัยการออกแบบที่สอดคล้องกับบริบทเฉพาะ มิฉะนั้นอาจนำไปสู่การนำรูปแบบจากภายนอกมาใช้โดยไม่เหมาะสมกับสภาพความเป็นจริง

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์ SWOT จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค

2. วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ผลการหาแนวทางการบริหารการนิเทศภายในของโรงเรียนวัดพุทธนิมิตรวิทยา จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า แนวทางการบริหารการนิเทศภายในที่เหมาะสมควรดำเนินการภายใต้กรอบแนวคิด PDCA (Plan–Do–Check–Act) โดยบูรณาการหลักการบริหารการศึกษา หลักการนิเทศเชิงพัฒนา ดังนี้

2.1 แนวทางด้านการวางแผน (Plan) มีข้อเสนอแนะจัดทำแผนการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบและเป็นลายลักษณ์อักษร โดยกำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด และระยะเวลาดำเนินงานที่ชัดเจน เชื่อมโยงกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา การวางแผนควรเริ่มจากการ

วิเคราะห์สภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูรายบุคคล เพื่อให้การนิเทศตอบสนองต่อปัญหาและศักยภาพของครูอย่างแท้จริง พร้อมทั้งบูรณาการหลักพุทธธรรม เช่น กัลยาณมิตร และอิทัปปัจจยตา เพื่อสร้างความเข้าใจและการมีส่วนร่วม

2.2 แนวทางด้านการดำเนินการ (Do) มีข้อเสนอแนะพัฒนารูปแบบการนิเทศที่หลากหลายและยืดหยุ่น เช่น การสังเกตชั้นเรียนเชิงพัฒนา การนิเทศแบบโค้ชชิ่ง การให้คำปรึกษาเชิงวิชาชีพ และการจัดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ภายในโรงเรียน โดยมุ่งเน้นการเรียนรู้ร่วมกันมากกว่าการควบคุมตรวจสอบ การนิเทศควรสนับสนุนครูในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นรูปธรรม

2.3 แนวทางด้านการตรวจสอบและประเมินผล (Check) มีข้อเสนอแนะพัฒนาเครื่องมือการติดตามและประเมินผลการนิเทศที่หลากหลาย ครอบคลุมทั้งด้านกระบวนการและผลลัพธ์ เช่น แบบสังเกตการสอน การสะท้อนคิด (Reflection) แฟ้มสะสมงาน (Portfolio) และการประเมินแบบ 360 องศา เพื่อสะท้อนพัฒนาการของครูและผลกระทบต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างรอบด้าน

2.4 แนวทางด้านการปรับปรุงและพัฒนา (Act) มีข้อเสนอแนะนำข้อมูลจากการประเมินผลการนิเทศมาใช้ในการปรับปรุงระบบการนิเทศอย่างต่อเนื่อง พัฒนาศักยภาพครูและผู้ทำหน้าที่นิเทศ สร้างเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน และผลักดันให้การนิเทศภายในกลายเป็นวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการบริหารการนิเทศภายในโรงเรียนวัดพุทธนิมิตรวิทยา จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งผู้วิจัยได้มีประเด็นที่นำมาอภิปรายผลดังต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 สภาพการบริหารการนิเทศภายในของโรงเรียนวัดพุทธนิมิตรวิทยา จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า การบริหารการนิเทศภายในของโรงเรียนยังขาดความเป็นระบบและความต่อเนื่องในทุกขั้นตอนของกระบวนการบริหาร ได้แก่ การวางแผน การดำเนินการ การติดตามและประเมินผล และการนำผลไปใช้พัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยรูปแบบการนิเทศส่วนใหญ่ยังเป็นลักษณะเชิงตรวจสอบมากกว่าการนิเทศเชิงพัฒนา ผลดังกล่าวสามารถอธิบายได้ภายใต้กรอบแนวคิดการบริหารคุณภาพและการนิเทศการสอน ซึ่งชี้ว่า หากการนิเทศไม่ถูกออกแบบให้เป็นส่วนหนึ่งของระบบพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง การนิเทศจะไม่สามารถส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะครูและคุณภาพผู้เรียนได้อย่างแท้จริง (วัชรา เล่าเรียนดี, 2550) การที่โรงเรียนยังไม่มีแผนการนิเทศภายในที่เป็นลายลักษณ์อักษรและเชื่อมโยงกับวิสัยทัศน์และเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างชัดเจน สะท้อนให้เห็นว่าการนิเทศยังมิได้ถูกยกระดับให้เป็นกลไกเชิงยุทธศาสตร์ของการบริหารวิชาการ สภาพดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดการบริหารคุณภาพที่เน้นการวางแผนอย่างเป็นระบบและการใช้ข้อมูลเป็นฐานในการตัดสินใจ หากขาดการกำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด และกรอบการดำเนินงานที่ชัดเจน การพัฒนาเชิงระบบย่อมไม่เกิดขึ้นอย่างยั่งยืน (รำเพย ทินกระโทก, 2568; วีระยุทธ ชาตะกาญจน์, 2560) ในด้านรูปแบบการนิเทศ ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าการนิเทศภายในยังถูกมองในเชิงอำนาจและการควบคุมมากกว่าการเป็นกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งทำให้ครูรับรู้การนิเทศในฐานะการประเมินมากกว่าการสนับสนุนทางวิชาชีพ ผลการวิจัยในประเด็นนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิจารณ์ ดิษฐประชา (2568) ที่พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กมักประสบปัญหาการนิเทศที่เน้นการตรวจสอบเอกสารและผลสัมฤทธิ์ มากกว่าการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ของครู ส่งผลให้การนิเทศไม่สามารถสร้างแรงจูงใจและการเปลี่ยนแปลงเชิงพฤติกรรมในระยะยาวได้ นอกจากนี้ ข้อจำกัดเชิงบริบทของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา เช่น ขนาดโรงเรียน บุคลากรที่

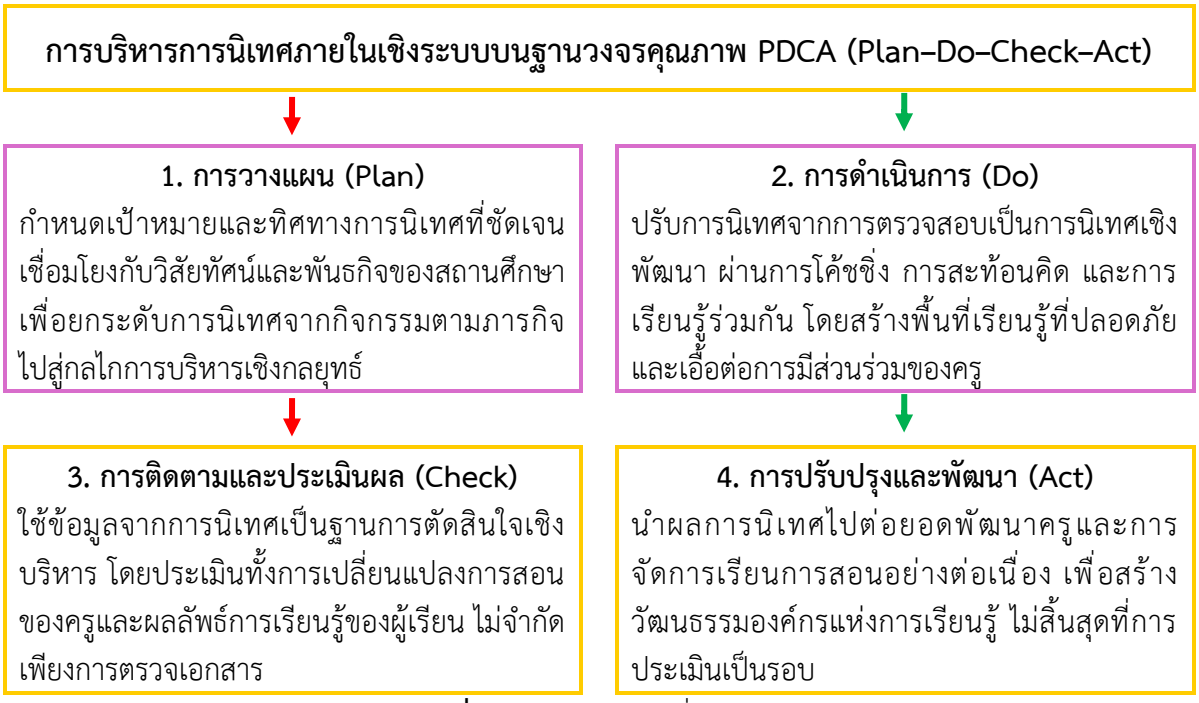
จำกัด และภาระงานของครูที่หลากหลาย ยังเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการนิเทศภายใน ซึ่งสอดคล้องกับข้อค้นพบของ พระมหาบัณฑิต ปณฺญาวุฑฺโฒ (เฮ้ากุล) (2565) ที่ระบุว่า โรงเรียนพระปริยัติธรรมจำนวนมากประสบปัญหาการจัดระบบการนิเทศที่ต่อเนื่อง เนื่องจากข้อจำกัดด้านโครงสร้างและทรัพยากร แม้จะมีความมุ่งมั่นของผู้บริหารและครูเป็นทุนเดิมก็ตาม ผลการวิจัยครั้งนี้จึงสะท้อนให้เห็นว่า ปัญหาการนิเทศภายในมิได้เกิดจากตัวบุคคลเป็นหลัก หากแต่เกิดจากข้อจำกัดเชิงระบบและการออกแบบกระบวนการบริหารการนิเทศ

2. วัตถุประสงค์ที่ 2 แนวทางการบริหารการนิเทศภายในของโรงเรียนวัดพุทธนิมิตรวิทยา จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการบริหารการนิเทศภายในที่เหมาะสมควรดำเนินการภายใต้กรอบแนวคิดวงจรคุณภาพ PDCA (Plan–Do–Check–Act) โดยบูรณาการแนวคิดการนิเทศเชิงพัฒนาและหลักการมีส่วนร่วม ผลดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดการบริหารคุณภาพที่มองว่าการพัฒนาองค์กรจำเป็นต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้แบบวนรอบ และการนำข้อมูลย้อนกลับมาใช้ในการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง (วีระยุทธ ชาตะกาญจน์, 2560) การเน้นการวางแผนการนิเทศอย่างเป็นระบบ (Plan) โดยเชื่อมโยงกับวิสัยทัศน์และเป้าหมายของสถานศึกษา ช่วยให้การนิเทศไม่เป็นเพียงกิจกรรมเฉพาะหน้า แต่เป็นส่วนหนึ่งของระบบการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ขณะเดียวกัน การพัฒนารูปแบบการนิเทศเชิงพัฒนา (Do) เช่น การโค้ชชิ่ง การสะท้อนคิดและการเรียนรู้ร่วมกัน สอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาวิชาชีพครูผ่านชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ซึ่งงานวิจัยหลายชิ้นชี้ว่าแนวทางดังกล่าวสามารถยกระดับคุณภาพการสอนและทัศนคติของครูต่อการพัฒนาวิชาชีพได้อย่างมีนัยสำคัญ (ณิรดา เวชญาลักษณ์, 2562) ในด้านการติดตามและประเมินผล (Check) การใช้เครื่องมือที่หลากหลายและสะท้อนผลลัพธ์เชิงพฤติกรรมและการเรียนรู้ของผู้เรียน สอดคล้องกับแนวคิดการประเมินเพื่อการพัฒนา ซึ่งมองว่าการประเมินควรทำหน้าที่เป็นฐานข้อมูลเพื่อการตัดสินใจเชิงบริหาร มิใช่เพียงการรายงานผลเชิงเอกสาร การนำผลการประเมินมาใช้ปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Act) ยังช่วยผลักดันให้การนิเทศภายในก้าวไปสู่การเป็นวัฒนธรรมองค์กรแห่งการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดองค์การแห่งการเรียนรู้ที่มองว่าการพัฒนาครูเป็นหัวใจของการพัฒนาสถานศึกษา (จีรัษติธร มุกดาเพชร, 2568) นอกจากนี้การบูรณาการหลักการมีส่วนร่วมและบรรยากาศเชิงกัลยาณมิตรในกระบวนการนิเทศ ยังสอดคล้องกับบริบททางวัฒนธรรมและศาสนาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ซึ่งให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์เชิงมนุษย์ ความเมตตา และการเกื้อกูลกัน ผลการวิจัยจึงชี้ให้เห็นว่า แนวทางการนิเทศที่ละเลยมิติทางวัฒนธรรมและคุณค่าทางจริยธรรม อาจไม่ก่อให้เกิดการยอมรับและการเปลี่ยนแปลงอย่างแท้จริงในบริบทของสถานศึกษาเฉพาะทาง

การอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้สะท้อนให้เห็นว่า การยกระดับการบริหารการนิเทศภายในจำเป็นต้องอาศัยทั้งกรอบแนวคิดทางทฤษฎีและการปรับใช้ให้สอดคล้องกับบริบทเชิงพื้นที่ การใช้กรอบ PDCA ร่วมกับการนิเทศเชิงพัฒนาและการมีส่วนร่วม สามารถเป็นกลไกสำคัญในการเสริมสร้างสมรรถนะครู ยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนการสอน และนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนอย่างยั่งยืนในบริบทของโรงเรียนวัดพุทธนิมิตรวิทยา จังหวัดเชียงใหม่

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย

จากผลการวิจัยที่สะท้อนปัญหาเชิงระบบและข้อจำกัดของการบริหารการนิเทศภายในในบริบทสถานศึกษาเฉพาะทาง จึงเห็นได้ชัดว่าการนิเทศภายในจำเป็นต้องได้รับการออกแบบใหม่ให้ก้าวพ้นจากการเป็นกิจกรรมเชิงตรวจสอบ ไปสู่กระบวนการพัฒนาเชิงระบบที่มีความต่อเนื่องและยั่งยืน การสังเคราะห์ผลการวิจัยในครั้งนี้มิได้มุ่งเพียงการเสนอแนวทางเชิงปฏิบัติ แต่มุ่งสร้างกรอบองค์ความรู้ใหม่ที่เชื่อมโยงมิติด้านการบริหาร กระบวนการนิเทศ และบริบททางวัฒนธรรมเข้าด้วยกันอย่างเป็นองค์รวม ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงนำเสนอแผนภาพองค์ความรู้ใหม่ ดังนี้

แผนภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย

จากแผนภาพองค์ความรู้ที่สังเคราะห์จากการวิจัย แสดงให้เห็นว่า การบริหารการนิเทศภายในโรงเรียนวัดพุทธนิมิตรวิทยา จังหวัดเชียงใหม่ สามารถอธิบายเป็นระบบการบริหารเชิงบูรณาการบนฐานวงจรคุณภาพ PDCA (Plan–Do–Check–Act) ซึ่งเชื่อมโยงมิติการบริหาร กระบวนการนิเทศ และบริบททางวัฒนธรรมของสถานศึกษาเข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบ องค์ความรู้ใหม่นี้สะท้อนให้เห็นว่าการนิเทศภายในมิใช่กิจกรรมเฉพาะด้าน หากแต่เป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างยั่งยืน

1. การวางแผน (Plan) แผนภาพสะท้อนว่า การนิเทศภายในที่มีประสิทธิภาพต้องเริ่มจากการกำหนดเป้าหมายและทิศทางการนิเทศที่ชัดเจน เชื่อมโยงกับวิสัยทัศน์และพันธกิจของสถานศึกษา องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัยชี้ให้เห็นว่า การยกระดับการนิเทศให้เป็นส่วนหนึ่งของระบบบริหารเชิงกลยุทธ์ จะช่วยเปลี่ยนบทบาทของการนิเทศจากกิจกรรมตามภารกิจ ไปสู่การเป็นกลไกเชิงนโยบายที่ขับเคลื่อนการพัฒนาครูและคุณภาพผู้เรียนอย่างเป็นระบบ ซึ่งเป็นประเด็นที่งานวิจัยด้านการนิเทศจำนวนมากยังให้ความสำคัญไม่เพียงพอ

2. การดำเนินการ (Do) แผนภาพแสดงให้เห็นการปรับรูปแบบการนิเทศจากการตรวจสอบไปสู่การนิเทศเชิงพัฒนา โดยเน้นกระบวนการโค้ชชิ่ง การสะท้อนคิด และการเรียนรู้ร่วมกัน องค์ความรู้ใหม่ในส่วนนี้อยู่ที่การอธิบายว่า การนิเทศจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงพฤติกรรมของครูได้อย่างแท้จริง ก็ต่อเมื่อกระบวนการนิเทศถูกออกแบบให้เป็นพื้นที่เรียนรู้ที่ปลอดภัยทางวิชาการ และเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ที่ให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์เชิงกัลยาณมิตรและการเกื้อกูลกัน

3. การติดตามและประเมินผล (Check) แผนภาพสะท้อนถึงความจำเป็นของการใช้ข้อมูลจากการนิเทศเป็นฐานในการตัดสินใจเชิงบริหาร องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัยชี้ให้เห็นว่า การประเมินผลการนิเทศไม่ควรจำกัดอยู่เพียงการตรวจสอบเอกสารหรือรายงานผล แต่ควรครอบคลุมถึงการเปลี่ยนแปลงด้านการจัดการเรียนการสอนของครูและผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน การเชื่อมโยงข้อมูลจากการประเมินเข้าสู่ระบบการบริหารช่วยให้การนิเทศทำหน้าที่เป็นกลไกสะท้อนผลและเรียนรู้เชิงระบบ มากกว่าการเป็นเพียงขั้นตอนเชิงเทคนิค

4. การปรับปรุงและพัฒนา (Act) แผนภาพแสดงให้เห็นการนำผลจากการนิเทศและการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง องค์ความรู้ใหม่ในส่วนนี้คือ การชี้ให้เห็นว่า การนิเทศภายในจะเกิดคุณค่าอย่างยั่งยืนได้ ก็ต่อเมื่อผลจากการนิเทศถูกนำไปต่อยอดเป็นการพัฒนาวิชาชีพครูในรูปแบบต่าง ๆ และพัฒนาไปสู่การเป็นวัฒนธรรมองค์กรแห่งการเรียนรู้ มิใช่สิ้นสุดเพียงการรายงานผลหรือการประเมินเป็นรอบ ๆ

นอกจากนี้ แผนภาพยังสะท้อนมิติบริบทและวัฒนธรรมองค์กร ในฐานะฐานรองรับของทุกขั้นตอนในวงจร PDCA องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัยชี้ให้เห็นว่า บริบทของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ซึ่งมีอัตลักษณ์ด้านศาสนา คุณธรรม และความสัมพันธ์เชิงกัลยาณมิตร เป็นทุนทางวัฒนธรรมที่ช่วยเสริมพลังให้ระบบการนิเทศภายในสามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและได้รับการยอมรับจากครูและบุคลากร

สรุป

ผลการศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการบริหารการนิเทศภายในโรงเรียนวัดพุทธนิมิตรวิทยา จังหวัดเชียงใหม่ สะท้อนให้เห็นอย่างชัดเจนว่า สภาพการบริหารการนิเทศภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ยังประสบข้อจำกัดเชิงระบบในทุกขั้นตอนของกระบวนการบริหาร ได้แก่ การวางแผน การดำเนินการ การติดตามและประเมินผล และการนำผลไปใช้พัฒนาอย่างต่อเนื่อง การนิเทศภายในยังคงถูกดำเนินการในลักษณะเชิงตรวจสอบมากกว่าการนิเทศเชิงพัฒนา ขาดแผนงานที่เป็นลายลักษณ์อักษร ขาดตัวชี้วัดที่สะท้อนผลลัพธ์เชิงคุณภาพ และขาดการใช้ข้อมูลจากการนิเทศเพื่อการตัดสินใจเชิงบริหารอย่างเป็นระบบ แม้โรงเรียนจะมีจุดแข็งด้านความมุ่งมั่นของผู้บริหารและครูผู้สอน บรรยากาศความร่วมมือ และ อัตลักษณ์ด้านศาสนาและคุณธรรมที่เอื้อต่อการทำงานร่วมกัน แต่ข้อจำกัดด้านโครงสร้าง ทรัพยากร และระบบการบริหารการนิเทศที่ยังไม่เชื่อมโยงกันอย่างเป็นองค์รวม ส่งผลให้การนิเทศภายในยังไม่สามารถทำหน้าที่เป็นกลไกหลักในการยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาผู้เรียนได้อย่างเต็มศักยภาพ

ในส่วนของการพัฒนาแนวทางการบริหารการนิเทศภายใน ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า แนวทางที่เหมาะสมควรดำเนินการภายใต้กรอบแนวคิดวงจรคุณภาพ PDCA (Plan–Do–Check–Act) โดยบูรณาการหลักการบริหารการศึกษา การนิเทศเชิงพัฒนา และบริบททางวัฒนธรรมของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาอย่างเป็นระบบ การวางแผนการนิเทศควรเชื่อมโยงกับวิสัยทัศน์และเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน การดำเนินการควรมุ่งเน้นการนิเทศเชิงพัฒนาผ่านการโค้ชชิ่ง การสะท้อนคิด และการเรียนรู้ร่วมกัน การติดตามและประเมินผลควรครอบคลุมทั้งกระบวนการและผลลัพธ์เชิงการเรียนรู้ของผู้เรียน และการนำผลการนิเทศไปใช้ควรผลักดันให้เกิดการพัฒนาครูและการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ การบูรณาการหลักการมีส่วนร่วมและบรรยากาศเชิงกัลยาณมิตรทำให้การนิเทศภายในก้าวพ้นจากการเป็นกิจกรรมเชิงเทคนิค ไปสู่การเป็นระบบการเรียนรู้ขององค์กร ซึ่งสามารถใช้เป็นต้นแบบเชิงแนวคิดและเชิงปฏิบัติสำหรับสถานศึกษาที่มีบริบทเฉพาะหรือข้อจำกัดด้านทรัพยากร และสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้ได้ก่อให้เกิดข้อเสนอแนะที่มีคุณค่า ทั้งในเชิงวิชาการและเชิงปฏิบัติในการพัฒนาพื้นที่ศึกษา โดยสามารถจำแนกข้อเสนอแนะออกเป็น 2 ด้านสำคัญ ได้แก่ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย และข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 หน่วยงานด้านการศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดควรกำหนดนโยบายการนิเทศภายในที่มุ่งเน้นการนิเทศเชิงพัฒนาเป็นหลัก และเปิดโอกาสให้สถานศึกษาปรับใช้รูปแบบการนิเทศให้สอดคล้องกับบริบทเฉพาะของตนเอง โดยเฉพาะโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา

1.2 ควรบูรณาการการนิเทศภายในเข้ากับกรอบการบริหารคุณภาพ เช่น วงจร PDCA เพื่อให้การนิเทศมีความเป็นระบบ ต่อเนื่อง และเชื่อมโยงกับการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนและผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรม

1.3 ควรส่งเสริมบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำการนิเทศเชิงพัฒนา โดยมุ่งพัฒนาศักยภาพด้านการโค้ชชิ่ง การใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ และการตัดสินใจเชิงนโยบายจากผลการนิเทศ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

2.1 ควรมีการวิจัยเชิงปริมาณหรือแบบผสมผสาน เพื่อศึกษาผลของการนำแนวทางการนิเทศภายในตามกรอบ PDCA ไปใช้ต่อสมรรถนะครูและผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนในระยะยาว

2.2 ควรขยายการศึกษาไปยังสถานศึกษาประเภทอื่นหรือพื้นที่ต่างบริบท เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารการนิเทศภายใน

2.3 ควรศึกษาบทบาทของผู้บริหารและมิติทางวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการนิเทศเชิงพัฒนา เพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้ด้านการบริหารการศึกษาอย่างลุ่มลึกยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). *แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564).* สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.

จีรัษติธร มุกดาเพชร. (2568). การพัฒนาองค์การแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา และแนวทางและปัจจัยสู่ความสำเร็จ. *วารสารนวัตกรรมการบริหารและการจัดการศึกษา, 3*(3), 148–164. https://so11.tci-thaijo.org/index.php/IAEM/article/view/2219

ณิรดา เวชญาลักษณ์. (2562). แนวปฏิบัติการบริหารจัดการชั้นเรียนของครูปฐมวัยตามแนวห้องเรียนคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก ที่จัดการศึกษาปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2. *Journal of Graduate School Sakon Nakhon Rajabhat University, 16*(73), 23–30. https://so02.tci-thaijo.org/index.php/SNGSJ/article/view/101600

ถวัลย์ มาศจรัส. (2546). *PDCA: นวัตกรรมการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและการเขียนหนังสือสำหรับครูและผู้บริหาร*. สถาบันส่งเสริมและพัฒนาการอ่านการเขียนแห่งประเทศไทย.

พระมหาบัณฑิต ปญฺญาวุฑฺโฒ (เฮ้ากุล). (2565). *การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น* [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.

พิจารณ์ ดิษฐประชา. (2568). อนาคตภาพการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในทศวรรษหน้า. *วารสาร มจร ปรัชญาปริทรรศน์, 8*(1), 60-74. https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jmpr/article/view/280859

รำเพย ทินกระโทก. (2568). การพัฒนาคู่มือการนิเทศแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมการคิดเชิงออกแบบด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 48*(1), 70–85. https://so02.tci-thaijo.org/index.php/EDKKUJ/article/view/277654

วัชรา เล่าเรียนดี. (2550). *การนิเทศการสอน* (พิมพ์ครังที่ 5). โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.

วีระยุทธ ชาตะกาญจน์. (2560). การพัฒนารูปแบบการนำผลการประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กในภาคใต้. *วารสารนาคบุตรปริทรรศน์, 9*(2), 1-13. https://so04.tci-thaijo.org/index.php/nakboot/article/view/104771

อัญชิสา ยิ่งสกุล. (2568). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา. ใน *การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 8* (น. 774-782). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.